

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 12-12-23
Kenmerk: ADV/23 - 17686
Zaaknr: Z47423
Datum voorstel: 21-11-2023
Portefeuillehouder: Burgemeester J. ten Kate

Onderwerp: Uitbreiding gemeentelijke opvanglocatie (fase 3+) en wijziging Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

Voorstel

Een investeringskrediet van € 157.100 beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van de gemeentelijke opvanglocatie (fase 3+) en de kapitaallasten te dekken uit de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en deze wijziging alsook de wijziging van normbedragen te verwerken middels de 5e begrotingswijziging 2024.

Inleiding

De oorlog in Oekraïne duurt helaas voort. Veiligheidsregio's en gemeenten worden gevraagd per 1 februari 2024 97.000 opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne beschikbaar te stellen. Dit is een stijging van 7.000 plekken ten opzichte van de huidige opgave. De taakstelling voor de gemeente Staphorst stijgt daardoor van 196 plekken naar 212 plekken. Uit een recente brief van staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (JenV) blijkt dat de nood hoog is om op korte termijn extra opvangplekken te realiseren¹.

Op onze gemeentelijke opvanglocatie aan de Staphorster Kerkweg 50 is in oktober 2023 de derde unit in gebruik genomen. Dankzij deze uitbreiding realiseren we op dit moment 196 opvangplekken (4 meer dan eerder gedacht) en daarmee realiseren we op dit moment onze huidige taakstelling. Medio november verblijven er 166 vluchtelingen op onze opvanglocatie. Om ook per 1 februari 2024 te kunnen voldoen aan onze taakstelling, wordt de 3^e unit uitgebreid met 6 extra kamers (zijnde 18 opvangplekken).

Daarnaast heeft het ministerie van JenV op 3 november jl. de nieuwe normbedragen van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne bekendgemaakt². Voorgesteld wordt om het investeringskrediet voor de uitbreiding van de 3^e unit alsmede de nieuwe normbedragen voor 2024 te verwerken in de begroting middels de 5^e begrotingswijziging 2024.

Argumenten

1. Door de derde unit op onze opvanglocatie uit te breiden met 6 kamers (18 opvangplekken), realiseren we op korte termijn onze nieuwe taakstelling. Met deze uitbreiding realiseren we in totaal 214 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Hiermee leveren we als gemeente onze bijdrage aan de

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/10/20/tk-bijlage-brief-aan-burgemeesters-nav-veiligheidsberaad-dd-20-oktober-2023>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2023/11/03/tk-beslisnota-bij-wijziging-bekostigingsregeling-opvang-ontheemden-uit-oekraïne-nav-kostprijsonderzoek>

regionale opgave om 3.998 opvangplekken te realiseren en de landelijke opgave om 97.000 opvangplekken te realiseren.

2. De voorgestelde uitbreiding is het meest pragmatisch. Op de opvanglocatie is alles reeds ingeregeld qua voorzieningen en qua organisatie van locatiebeheerders en beveiligers. De leverancier van de units kan deze uitbreiding op korte termijn realiseren, hetgeen belangrijk is gezien de urgentie om korte termijn nieuwe opvangplekken te realiseren (zie oproep van de staatsecretaris).

Kanttekeningen

1. Het proces van vergunningaanvraag- en verlening voor de uitbreiding van fase 3+ loopt nog. Als het college zou wachten op de vergunning heeft dit een vertragende werking en kunnen we als gemeente onze taakstelling niet op korte termijn waarmaken. De leverancier heeft te kennen gegeven op de korte termijn te kunnen leveren mits er op korte termijn een besluit werd genomen. Bij uitgesteld besluit zou de korte levertijd (naar verwachting tweede helft januari) niet gerealiseerd kunnen worden als gevolg van andere orders en zouden tevens ook de prijzen stijgen als gevolg van kostprijsstijgingen.

2. Het is onduidelijk hoe lang de oorlog in Oekraïne nog voortduurt en hoe lang en hoeveel ontheemden uit Oekraïne nog opgevangen dienen te worden. De EU-lidstaten hebben september jl. besloten om de huidige Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met een jaar te verlengen tot maart 2025³. Zet het kabinet in op een gecoördineerde Europese aanpak om grote verschillen tussen EU-landen te voorkomen. Indien we in de toekomst meer opvangplekken moeten realiseren, dan dienen we ook andere locaties te verkennen.

Keuze en effect

Het streven is om de nieuwe taakstelling in februari 2024 te realiseren.

Beleid- en regelgeving

Sinds 1 april 2022 zijn de burgemeesters – op basis van het staatsnoodrecht - verantwoordelijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Er is al enige tijd een wet in de maak om deze verantwoordelijkheid over te dragen aan colleges⁴. Het Rijk financiert gemeenten (ruimhartig) door middel van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. Een technische begrotingswijziging is nodig om de investering voor de uitbreiding alsook de recent gewijzigde normbedragen in de bekostigingsregeling op een juiste manier te verwerken in de begroting.

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen

Uitbreiding fase 3+

Voor de uitbreiding van de derde unit is een investeringskrediet nodig van € 157.100. De kapitaalslasten bedragen € 15.710 voor een periode van 10 jaar. De kapitaalslasten worden gedekt uit de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. In de berekening is geen rekening gehouden met eventuele restwaarde, aangezien het op dit moment onzeker is hoe de waarde van de units zich gaat ontwikkelen de komende jaren.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/09/28/richtlijn-tijdelijke-bescherming-voor-vluchtelingen-uit-oekraïne-verlengd-tot-4-maart-2025>

⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorstel_details&qry=wetsvoorstel%3A36394#wetgevingsproces

Wijziging bekostigingsregeling

Het Rijk compenseert gemeenten middels de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO). Het ministerie van JenV heeft recent een onderzoek laten uitvoeren naar de normbedragen⁵. Naar aanleiding van het onderzoek worden de normbedragen per 1 januari 2024 als volgt aangepast:

- Het normbedrag voor de gemeentelijke opvanglocaties wordt verlaagd van € 83 naar € 61 per dag per bed. De compensatie voor leefgeld wordt met ingang van 2024 verstrekt op basis van werkelijke kosten (voorheen was dit standaard opgenomen in het normbedrag à € 9 per dag), conform particuliere opvang.
- Het normbedrag voor de particuliere opvang wordt verlaagd van € 210 naar € 92 per maand per geregistreerd persoon die leefgeld ontvangt.

Wijziging begroting 2024

De begroting wordt aangepast naar aanleiding de uitbreiding van het aantal bedden per 1 februari 2024 en de gewijzigde normbedragen per 1 januari 2024. Deze wijzigingen zijn verwerkt in onderstaande begroting. Ondanks dat we meer opvangplekken realiseren, verwachten we minder baten als gevolg van lagere normbedragen. De opvang van Oekraïense vluchtelingen is budgetneutraal opgenomen in de programmabegroting. Dat wil zeggen dat er geredeneerd is vanuit de te ontvangen bekostigingsregeling (baten) en de lasten hieraan worden gelijk gesteld. De verwachting is dat we ook met lagere normbedragen gaan uitkomen. Een eventueel tekort kunnen we dekken uit de bestemmingsreserve vluchtelingen (opgebouwd op basis van de overschotten 2022 en 2023). Een eventueel overschot wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve vluchtelingen.

Verantwoording lasten / baten m.b.t. opvang ontheemden Oekraïne	raming zoals opgenomen in begroting 2024	raming o.b.v. nieuwe bekostigingsregeling per 1-1-2024 (incl. uitbreiding)	begrotingswijziging
SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne:			
vergoeding transitiekosten (eenmalige kosten voor gereedmaken locatie)		€ 20.000	€ 20.000
vergoeding verstrekkingen leefgeld en wooncomponent particuliere opvang		€ 360.000	€ 360.000
normbedrag particuliere opvang		€ 44.160	€ 44.160
normbedrag gemeentelijke opvang	€ 5.816.640	€ 4.723.108	€ -1.093.532
Totaal baten bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	€ 5.816.640	€ 5.147.268	€ -669.372
Totaal lasten i.v.m. opvang ontheemden Oekraïne	€ 5.816.640	€ 5.147.268	€ 669.372

Uitvoering

De zes extra woonunits kunnen naar verwachting in februari 2024 in gebruik worden genomen.

Communicatie

De buurt is door middel van een nieuwsbrief geïnformeerd.

In september is er nog een inloopavond georganiseerd voor buurtbewoners. Hier was destijds geen belangstelling voor.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

N.v.t.

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2023/11/03/tk-beslisnota-bij-wijziging-bekostigingsregeling-opvang-ontheemden-uit-oekraïne-nav-kostprijsonderzoek>

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.

De raad van de gemeente Staphorst;

Zaaknr. Z47423

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21-11-23

Gelet op:

de noodzaak voor de uitbreiding van het aantal opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen

B E S L U I T:

Een investeringskrediet van € 157.100 beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van de gemeentelijke opvanglocatie (fase 3+) en de kapitaallasten te dekken uit de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en deze wijziging alsook de wijziging van normbedragen te verwerken middels de 5e begrotingswijziging 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Staphorst van 12-12-23

J. ten Kate

, voorzitter

S.M.H. Voortman

, griffier